

KLIMATO KAITOS MAŽINIMO ADVOKACIJA ŽEMĖS ŪKYJE

bef.lt/klimato-kaita-zemes-ukyje

Žemės ūkio advokacija

Pažangos taryba

Ekspedicija „Save the Baltic Sea“

Kampanija „Maistas ir klimatas“

„Klimatui ir gamtai draugiškos partijos“

Klimato poveikis žemės ūkiui,
COP29

Ūkininkų, visuomenės apklausa

Rekomendacijos ūkininkams

Klimato kaitos tikslų įgyvendinimas

Požiūris į žemės ūkį ir gamtosaugą

Reprezentatyvios ūkininkų ir visuomenės apklausos

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva

bef.lt/klimato-kaita-zemes-ukyje

Rita Grinienė

spinter research

Tyrimo metodika

LAIKAS

2024 05 17 – 06 13

TIKSLAS

Išsiaiškinti šalies gyventojų nuomonę dėl žemės ūkio politikos, išmokų skyrimo ūkininkams.

Išsiaiškinti, kokius klimato kaitos poveikius patyrė šalies ūkininkai, kokias priemonės taiko jų sumažinimui

TIKSLINĖ GRUPĖ

Šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

Šalies ūkininkai

APKLAUSOS METODAS

Kombinuotas metodas: CATI (*Computer Assisted Telephone Interview*) ir CAWI (*Computer Assisted WEB Interview*).

IMTIS

1016 respondentų.

313 respondentų.

ATRANKA

Tyrime naudotas kvotinės atrankos metodas.

LOKACIJA

Visa šalies teritorija.

DUOMENŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta SPSS/PC programine įranga. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas.

Socialinės-demografinės charakteristikos (ūkininkų apklausa)

LYTIS (%)

Vyras	69
Moteris	31

AMŽIUS (%)

Iki 40 m.	16
41 - 50 m.	20
51 - 60 m.	34
61 m. ir daugiau	30

APSKRITIS (%)

Alytaus apskritis	7
Kauno apskritis	12
Klaipėdos apskritis	3
Marijampolės apskritis	22
Panevėžio apskritis	15
Šiaulių apskritis	21
Tauragės apskritis	2
Telšių apskritis	5
Utenos apskritis	3
Vilniaus apskritis	10

EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIS (%)

Augalininkystė	40
Gyvulininkystė	10
Mišrus	46
Kita	4

ŪKIO DYDIS (%)

Iki 10 ha	26
11-20 ha	13
21-50 ha	17
51-100 ha	16
Daugiau nei 100 ha	27

Rezultatai

gyventojai. ūkininkai. gyventojų ir ūkininkų palyginimas

spinter research

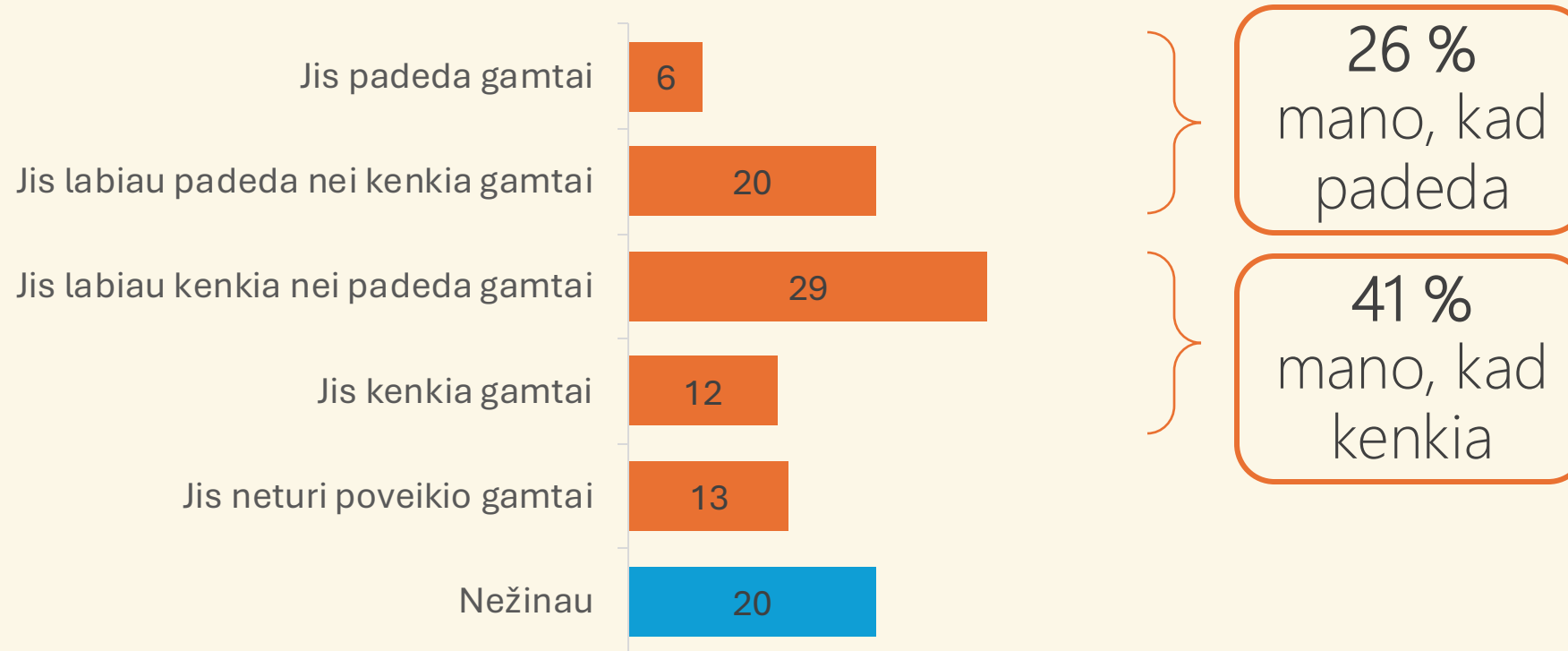
Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva | APLINKOS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

Žemės ūkis daro neigiamą poveikį gamtai

Kaip vertinate žemės ūkio poveikį Lietuvos gamtai?

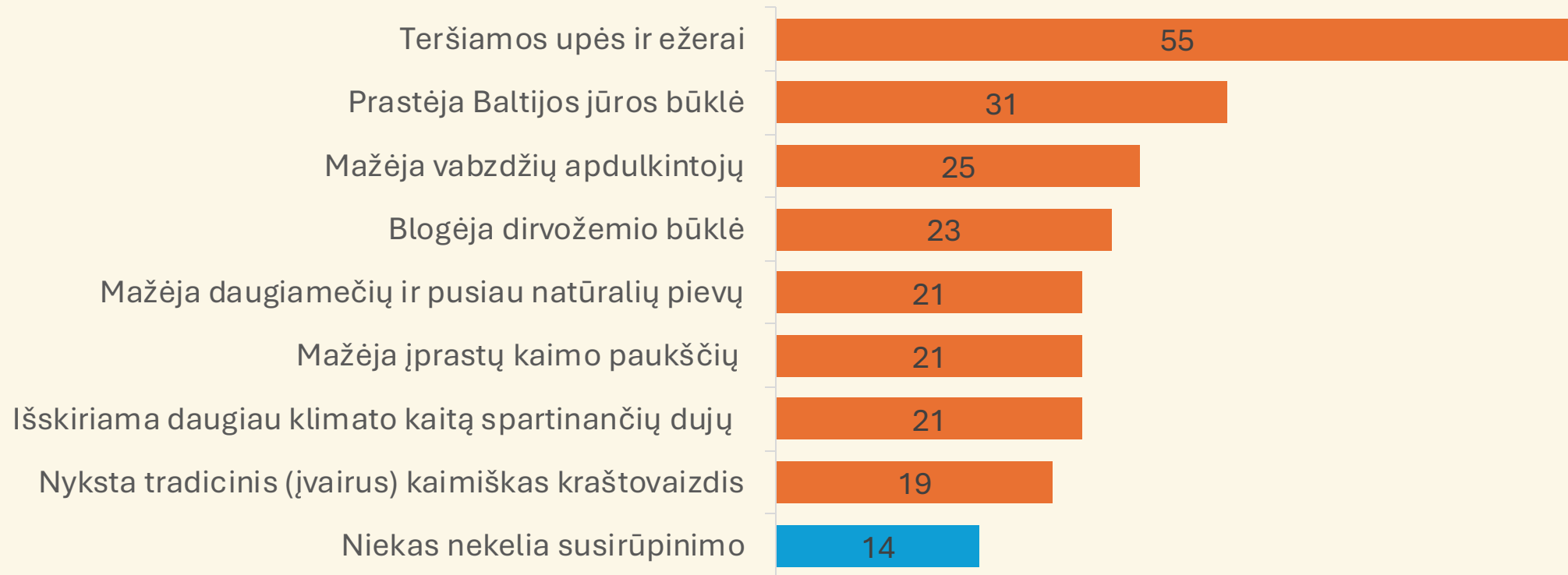
N=1016

Didžiausią susirūpinimą keliantis žemės ūkio poveikis Lietuvos gamtai – teršiami vandens telkiniai

Koks neigiamas žemės ūkio poveikis Lietuvos gamtai jums kelia didžiausią susirūpinimą?

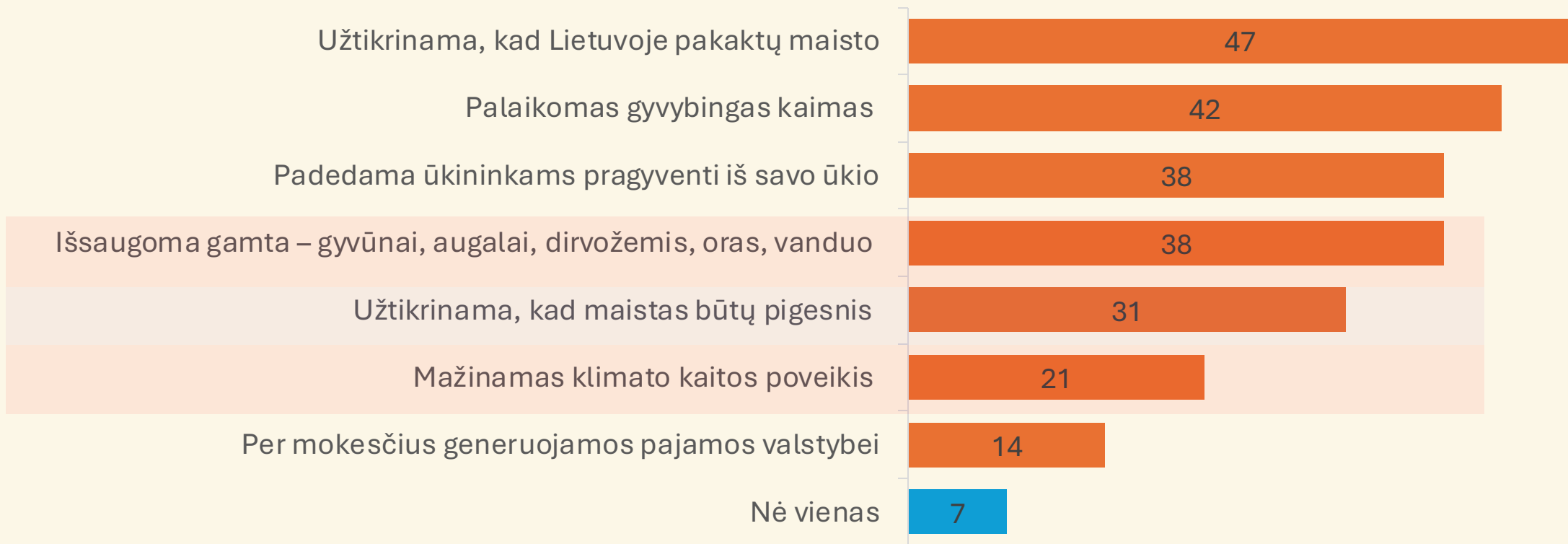
N=1016

Svarbiausias teigiamas Lietuvos žemės ūkio poveikis – kad pakaktų maisto

Koks teigiamas Lietuvos žemės ūkio poveikis jums yra svarbiausias?

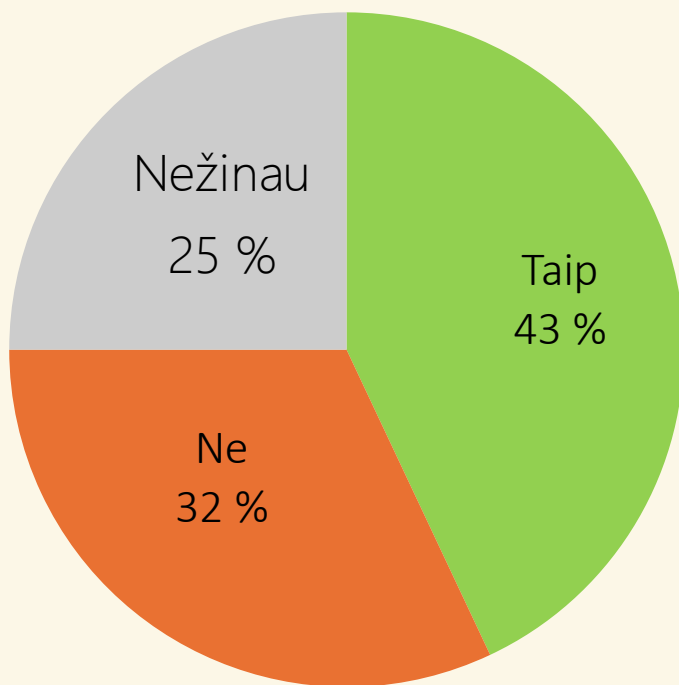
N=1016

Gamtos išsaugojimo reikalavimai Lietuvos žemės ūkiui turėtų griežtėti

Ar gamtos išsaugojimo reikalavimai Lietuvos žemės ūkiui turėtų griežtėti?

N=1016

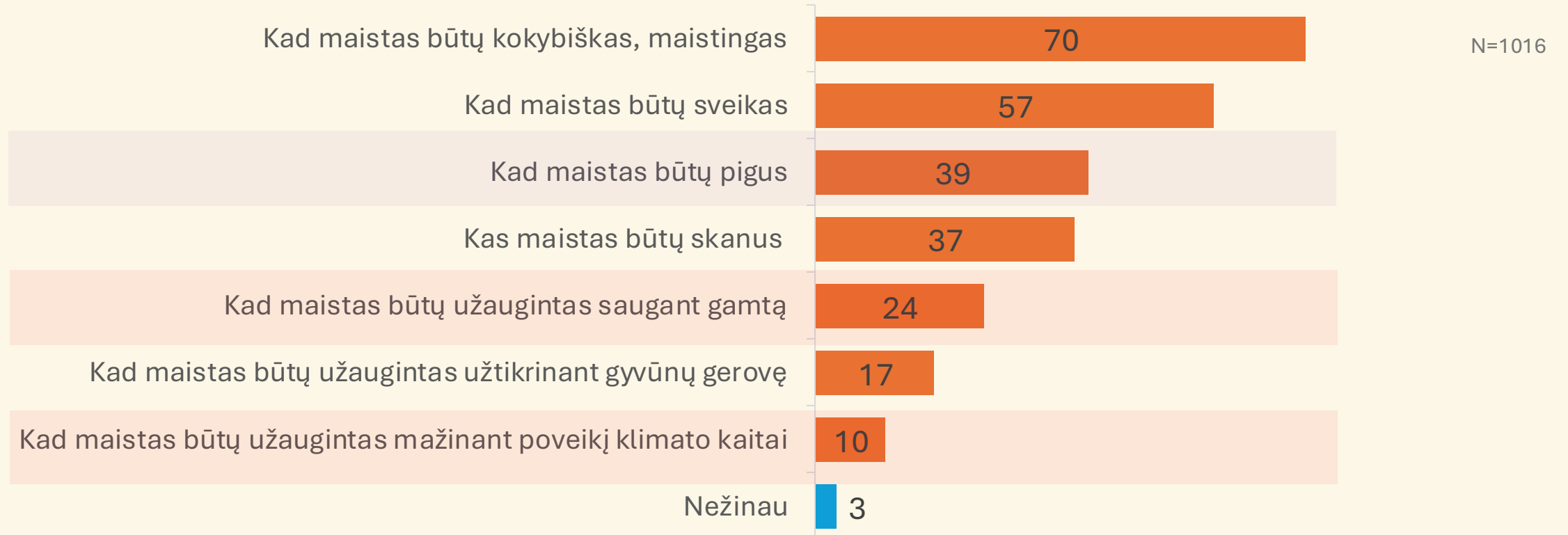
dažniau „taip“ nurodo aukštesnio išsimokslinimo ir didžiausių pajamų tyrimo dalyviai.

Geras ūkininkas – ne tik augina kokybiškus produktus, bet ir saugo gamtą

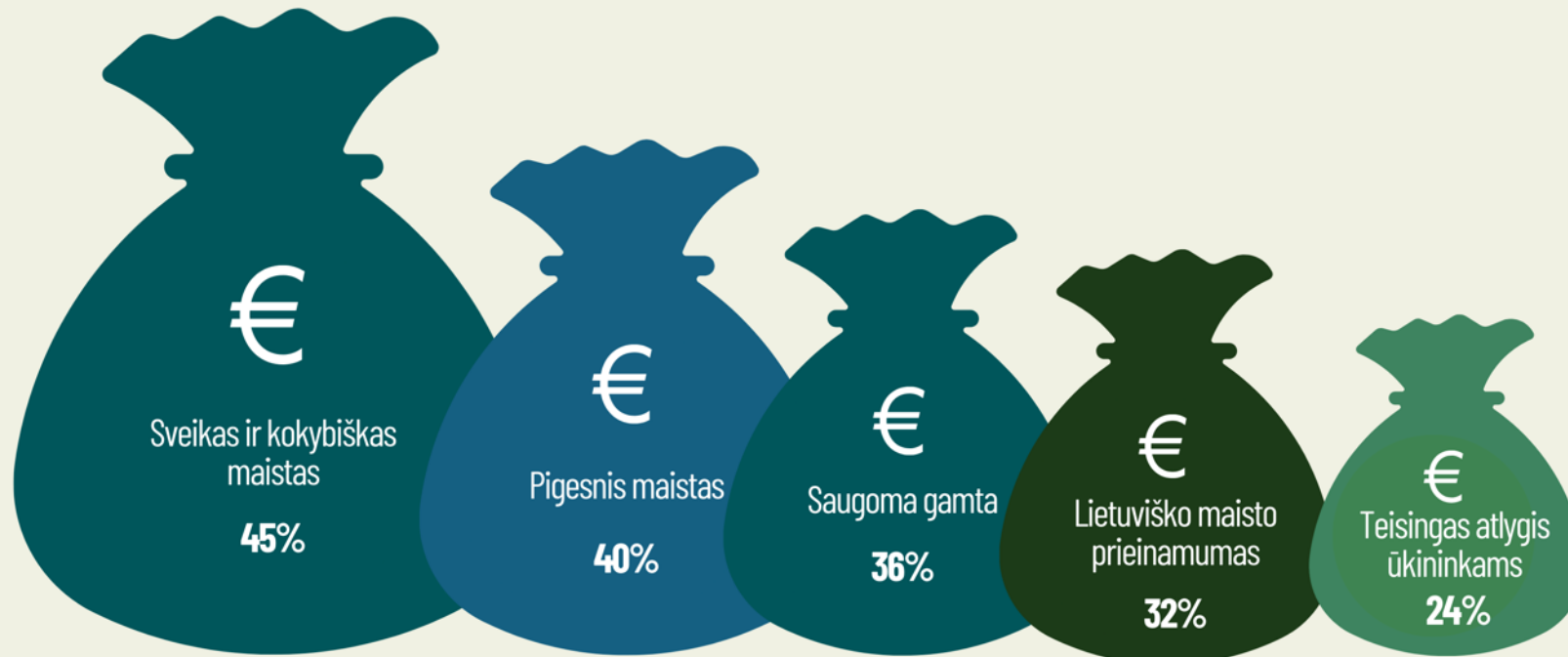
*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

Vartotojų lūkesčiai Lietuvoje auginamam maistui – kokybė, sveikata, kaina

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

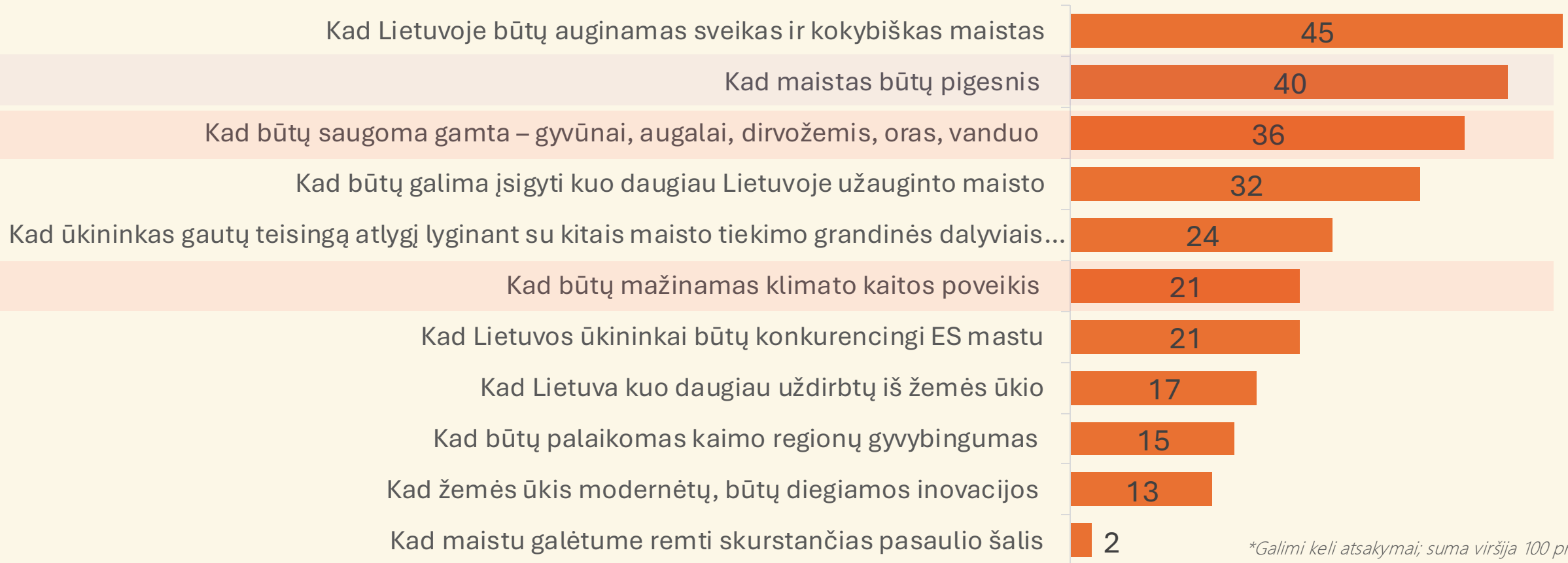
UŽ KĄ IŠMOKAS ŪKININKAMS MOKĖTŲ VISUOMENĖ? TOP 5 PASIRINKIMAI

Vartotojų lūkesčiai Lietuvos žemės ūkiui – sveikata, kokybė, kaina ir gamta.

Iš Europos Sąjungos ir Lietuvos (mokesčių mokėtojų) biudžeto už visuomenei teikiamas naudas ūkininkams yra mokamos išmokos. Jei pinigus skirstytumėte Jūs, kokiems tikslams pasiekti pirmiausiai?

N=1016

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

KO GYVENTOJAI TIKISI IŠ ŽEMĖS ŪKIO?

TOP 5 PASIRINKIMŲ APIBENDRINIMAS

Lūkesčiai Lietuvoje auginamam maistui

Sveikas ir kokybiškas

70%+57%

Pigus

39%

Skanus

37%

Lūkesčiai geram ūkininkui

62%

Gamtos apsauga

59%+41%+34%

Ekonomikos augimas

38%

Lūkesčiai Lietuvos žemės ūkio išmokoms

45%

Pigus

40%

Teisingas atlygis ūkininkui

24%

Lietuviško maisto prieinamumas

32%

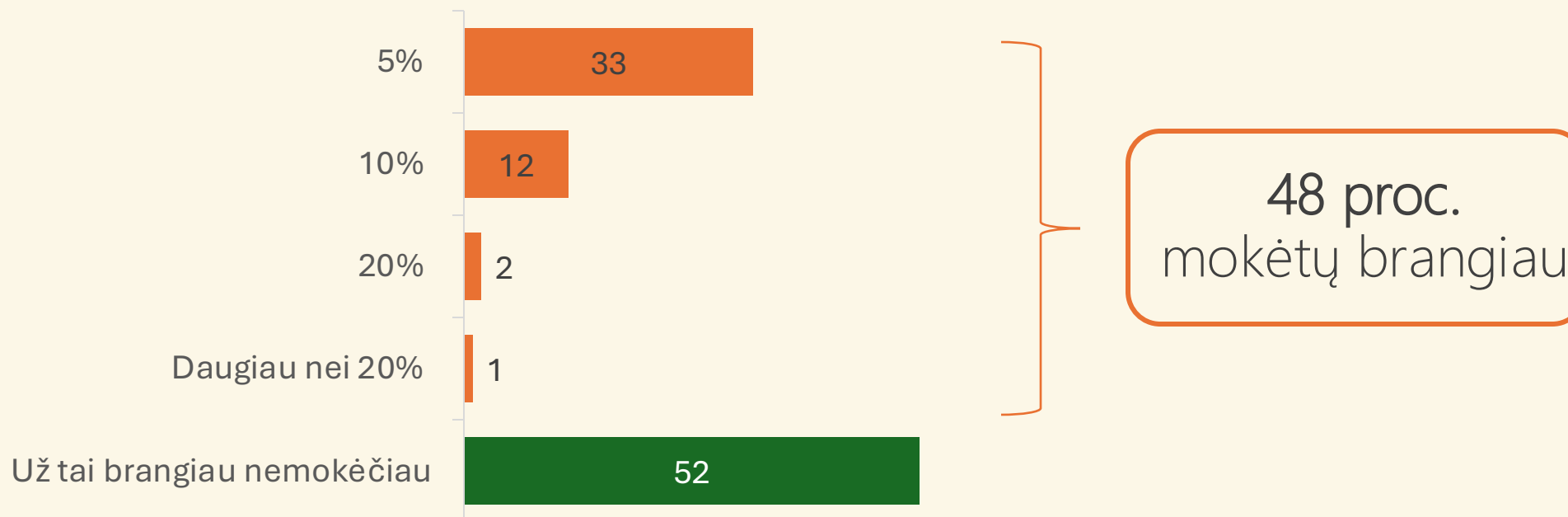
Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva

Už gamtą tausojančius produktus brangiau mokėtų 48 %

Kiek sutiktumėte mokėti brangiau už maisto produktus, užaugintus saugant Lietuvos gamtą?

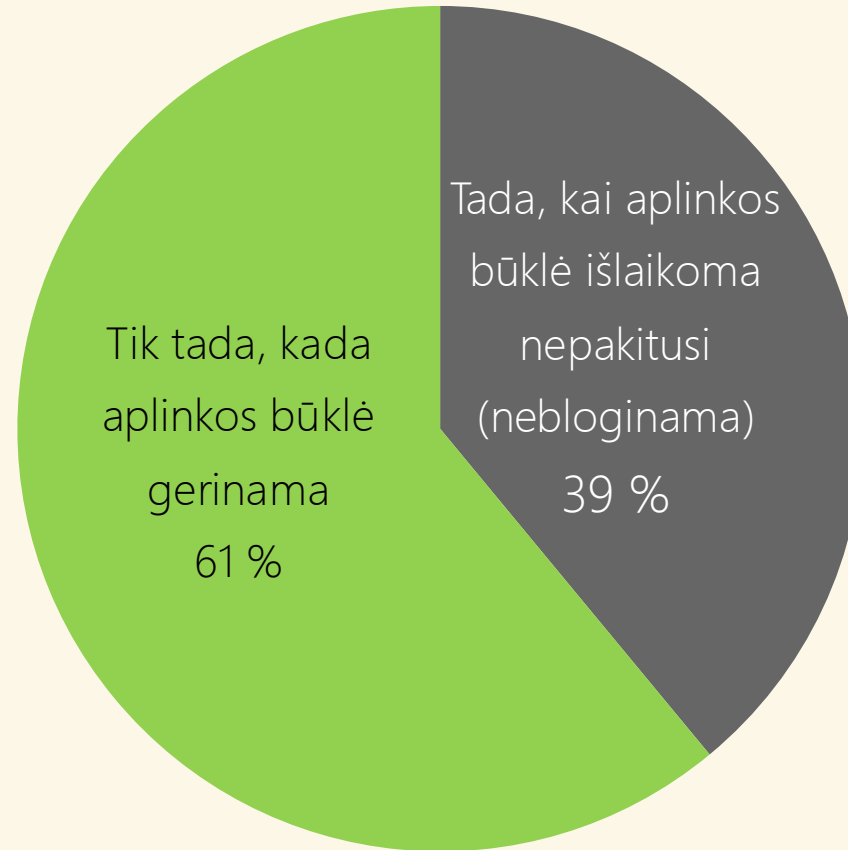
N=1016

Kompensacijos dėl gamtos išsaugojimo ir atkūrimo ūkininkams reikėtų mokėti, kai aplinkos būklė gerinama

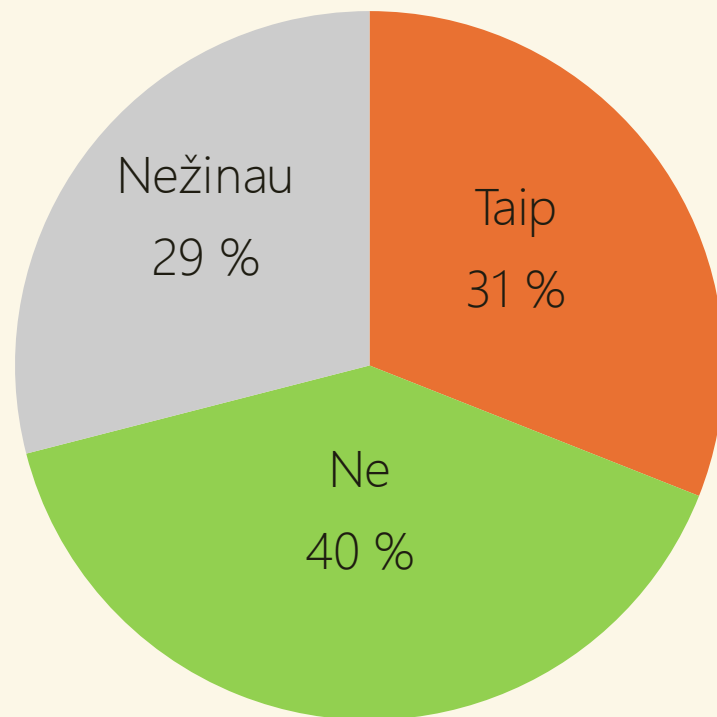
Jūsų nuomone, kokių atveju valstybė ūkininkams turi mokėti kompensacijos dėl gamtos išsaugojimo ir atkūrimo?

N=1016

Kompensacijos už ekstremalius reiškinius prie klimato kaitos švelninimo neprisidedantiems ūkininkams neturi būti mokamos

Ūkininkams už sausrų, škvalo ir kitų ekstremalių reiškinių padarytą žalą valstybė moka kompensacijas. Šie reiškiniai dažnėja ir intensyvėja dėl klimato kaitos. Ūkininkai, vykdydami gamtai palankų ūkininkavimą gali prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Ar valstybė turi mokėti šias kompensacijas ūkininkams, kurie niekaip neprisideda prie klimato kaitos švelninimo ar prisitaikymo prie jos?

N=1016

VISUOMENĖ NEPRITARIA, KAD MOKESČIŲ MOKĖTOJŲ PINIGAI BŪTŲ SKIRIAMI REMTI GRŪDŲ AUGINIMĄ BE IŠLYGŲ

72 % gyventojų pritaria, jog grūdininkystės sektorius gali būti remiamas, tik jei teikia kitas naudas, arba visai neturi būti remiamas

Remiama tik tada, jei grūdai auginami gamtai palankiu būdu
24 %

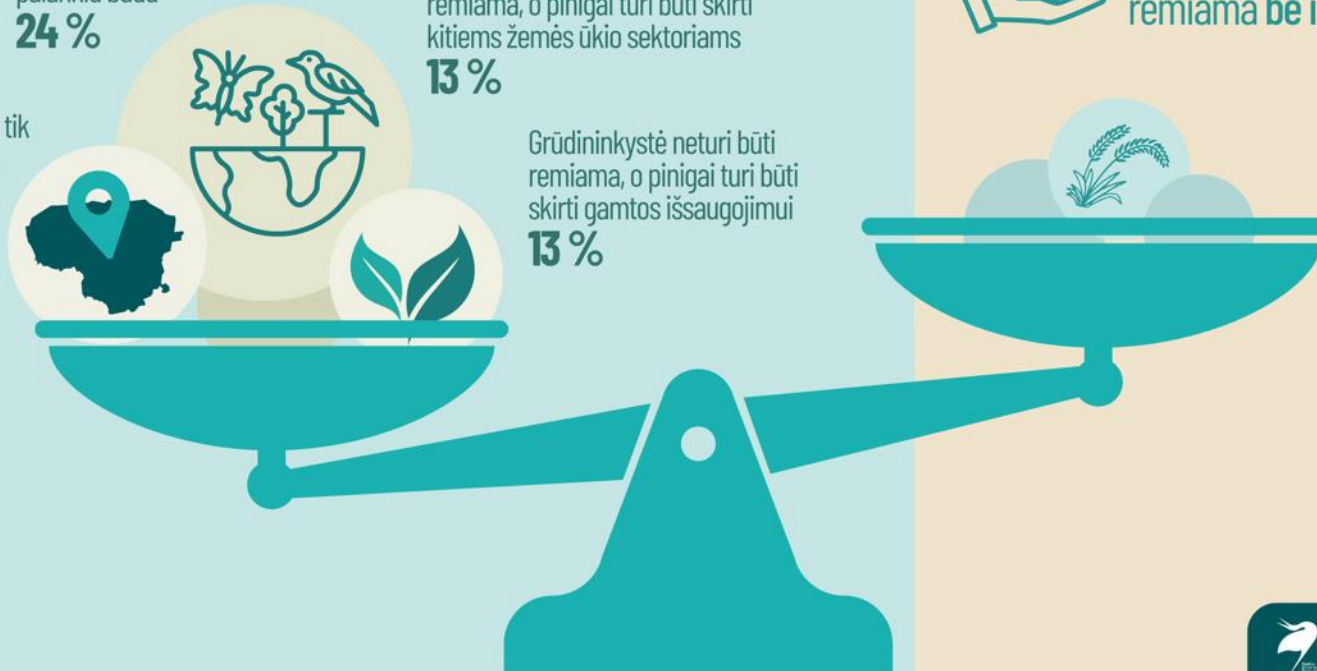
Parama skiriama tik tam kiekiui, kuris suvartojamas Lietuvoje
22 %

Grūdininkystė neturi būti remiama, o pinigai turi būti skirti kitiems žemės ūkio sektoriams
13 %

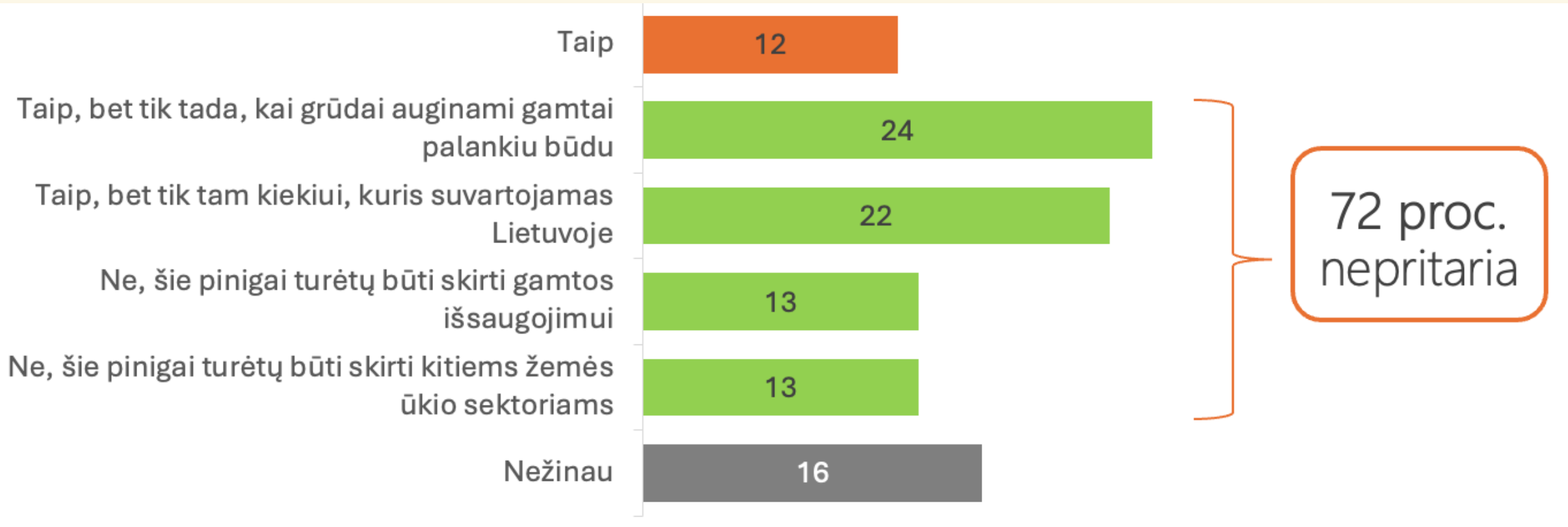
Grūdininkystė neturi būti remiama, o pinigai turi būti skirti gamtos išsaugojimui
13 %

Tik **12 %** gyventojų mano, kad grūdininkystė turėtų būti remiama be išlygų

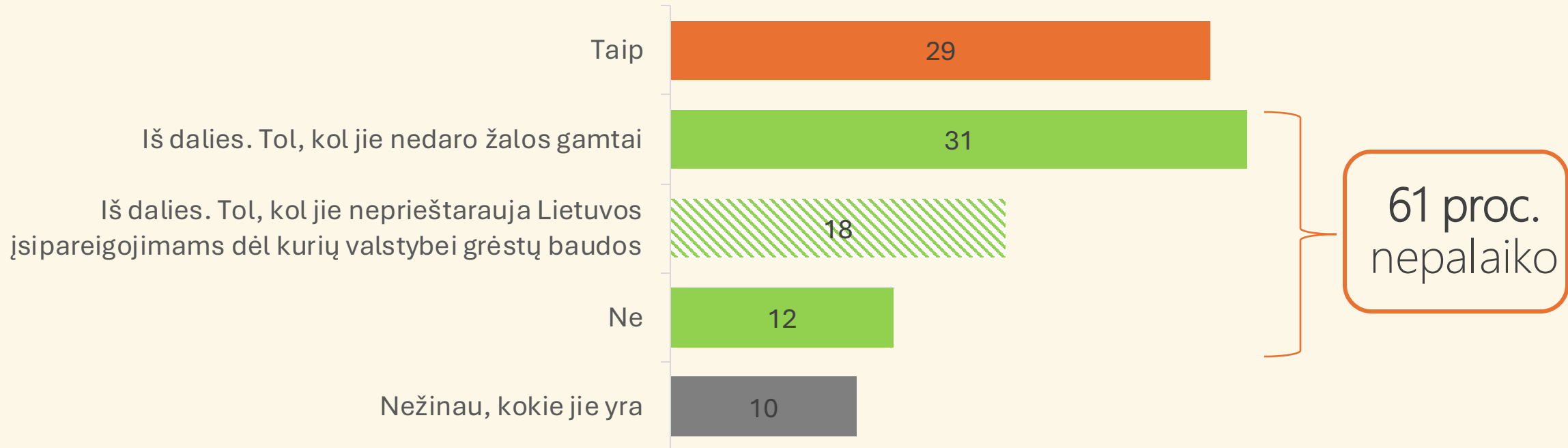
Tik nedidelė dalis visuomenės (12 proc.) pritaria grūdininkystės rėmimui.

Protestavusių ūkininkų reikalavimų nepalaiko

Ar palaikote šių metų pradžioje protestavusių ūkininkų reikalavimus?

N=1016

Rezultatai

gyventojai. ūkininkai. gyventojų ir ūkininkų palyginimas

spinter research

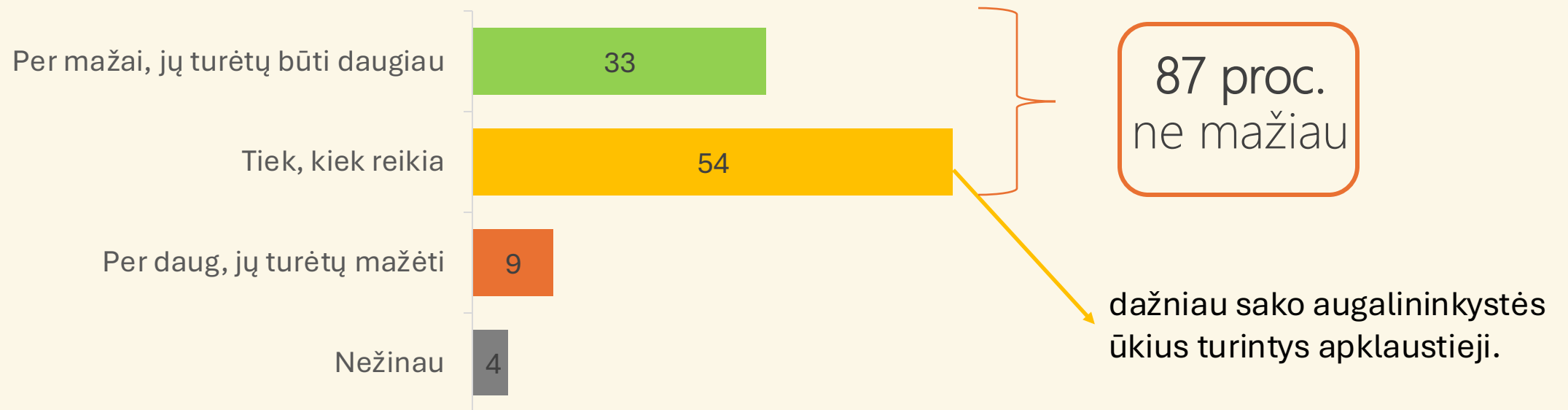
Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva | APLINKOS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

Ūkininkai mano, kad pievų yra pakankamai arba kad jų turi daugėti

Jūsų nuomone, pievų Lietuvoje yra...

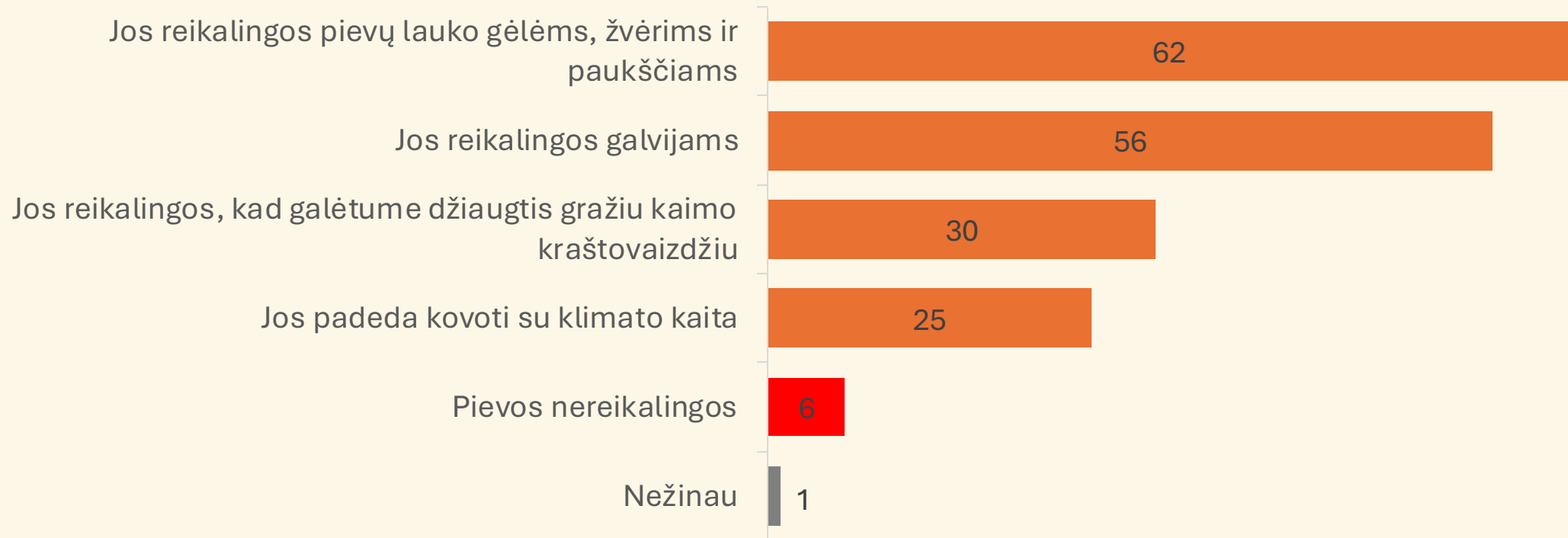
N=313

Pievos reikalingos gamtai ir galvijams

Jūsų nuomone, kodėl valstybė turėtų rūpintis pievų išsaugojimu?

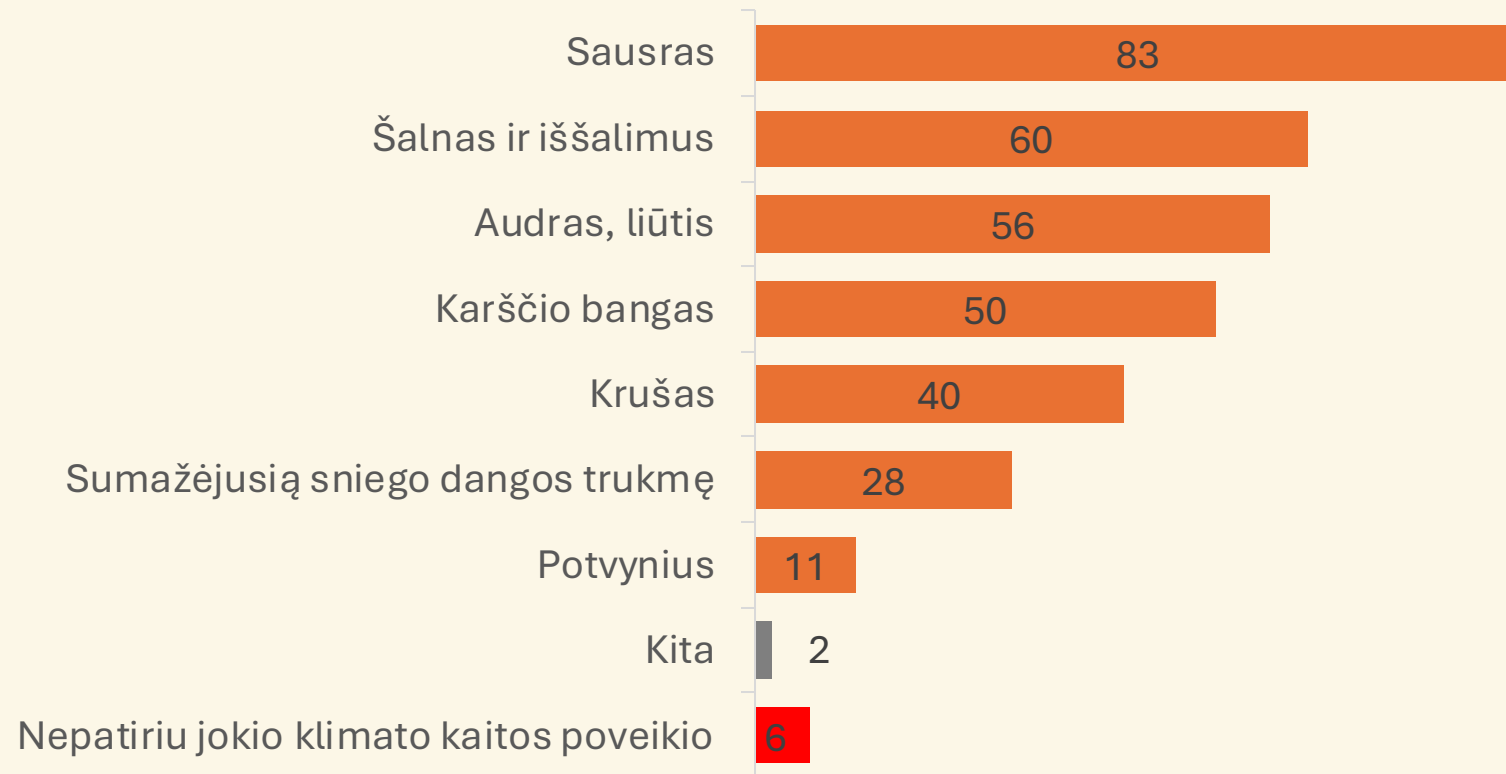
N=313

94 proc. ūkininkų per 5 metus ūkininkaudami yra patyrę ekstremalių gamtos reiškinių

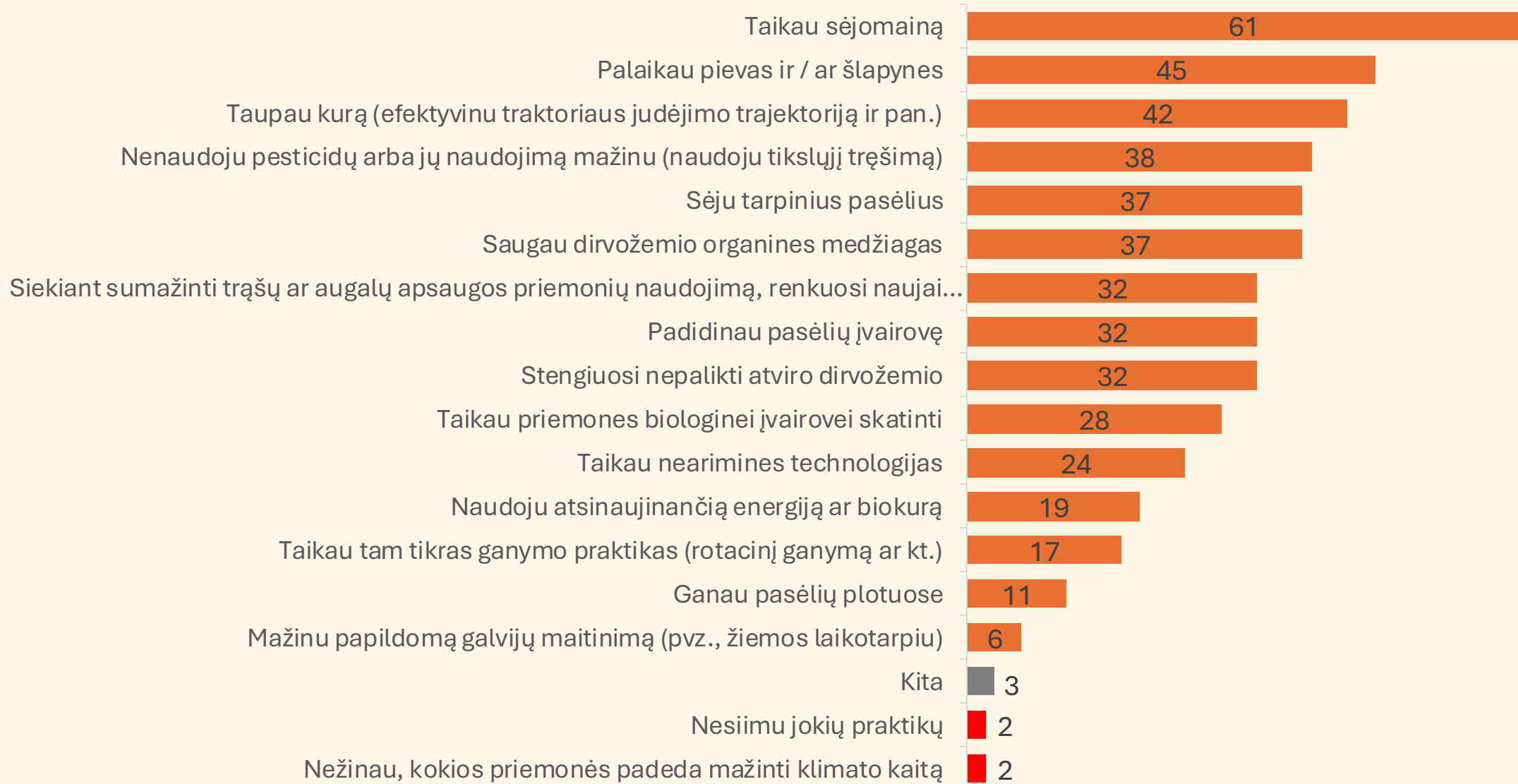
N=313

Kokius klimato kaitos poveikius patyrėte per pastaruosius 5 metus savo ūkyje?

Labiausiai paplitusi priemonė klimato kaitos poveikiui mažinti ūkyje - sėjomaina

N=313

Rezultatai

gyventojai. ūkininkai. gyventojų ir ūkininkų palyginimas

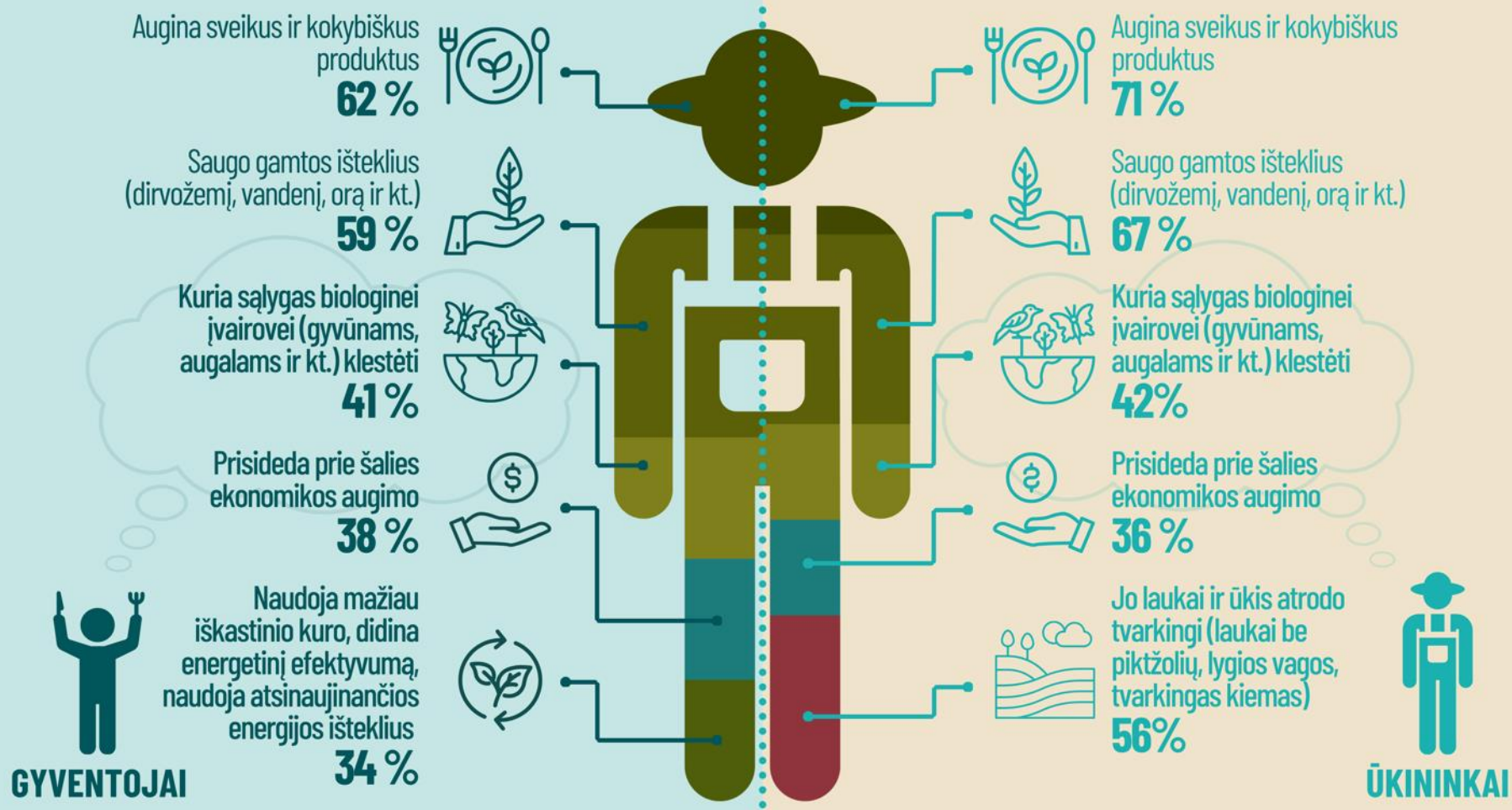

spinter research

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva | APLINKOS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪRA

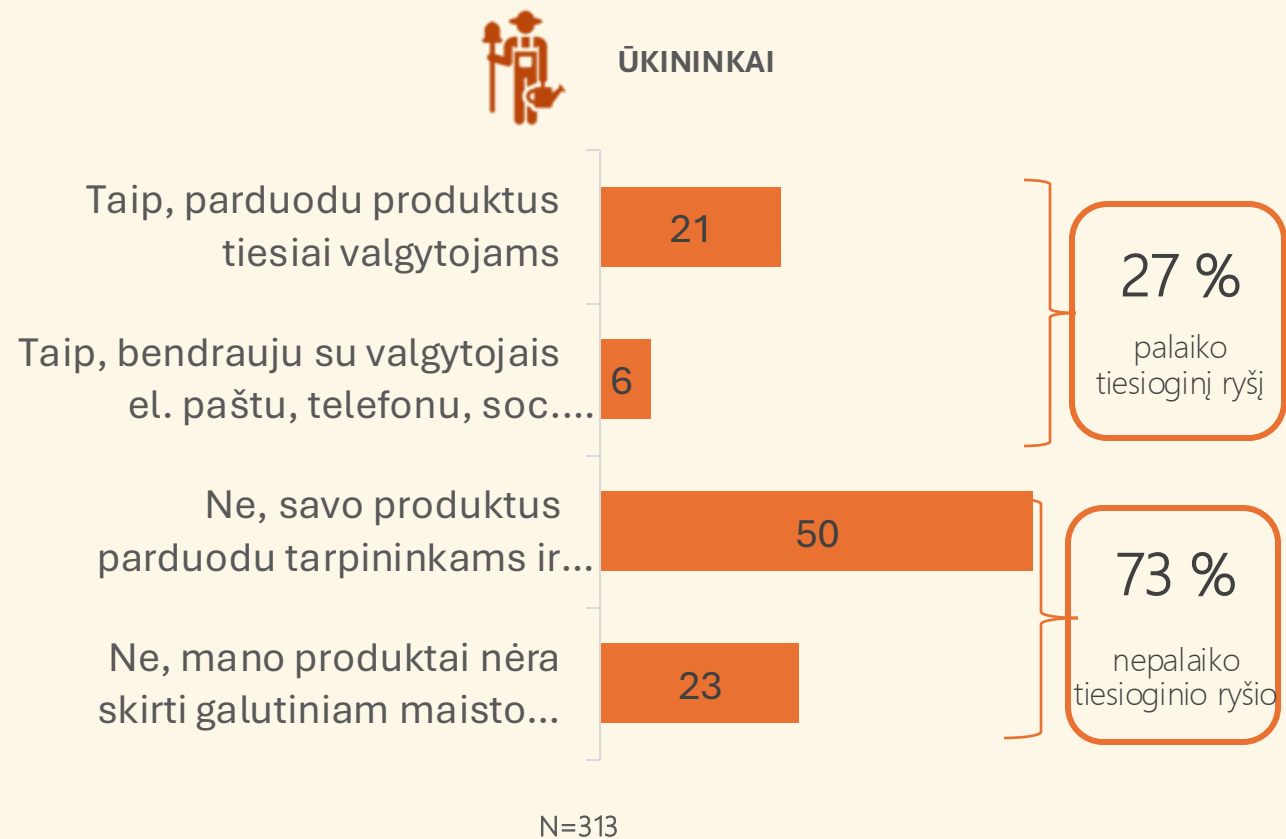
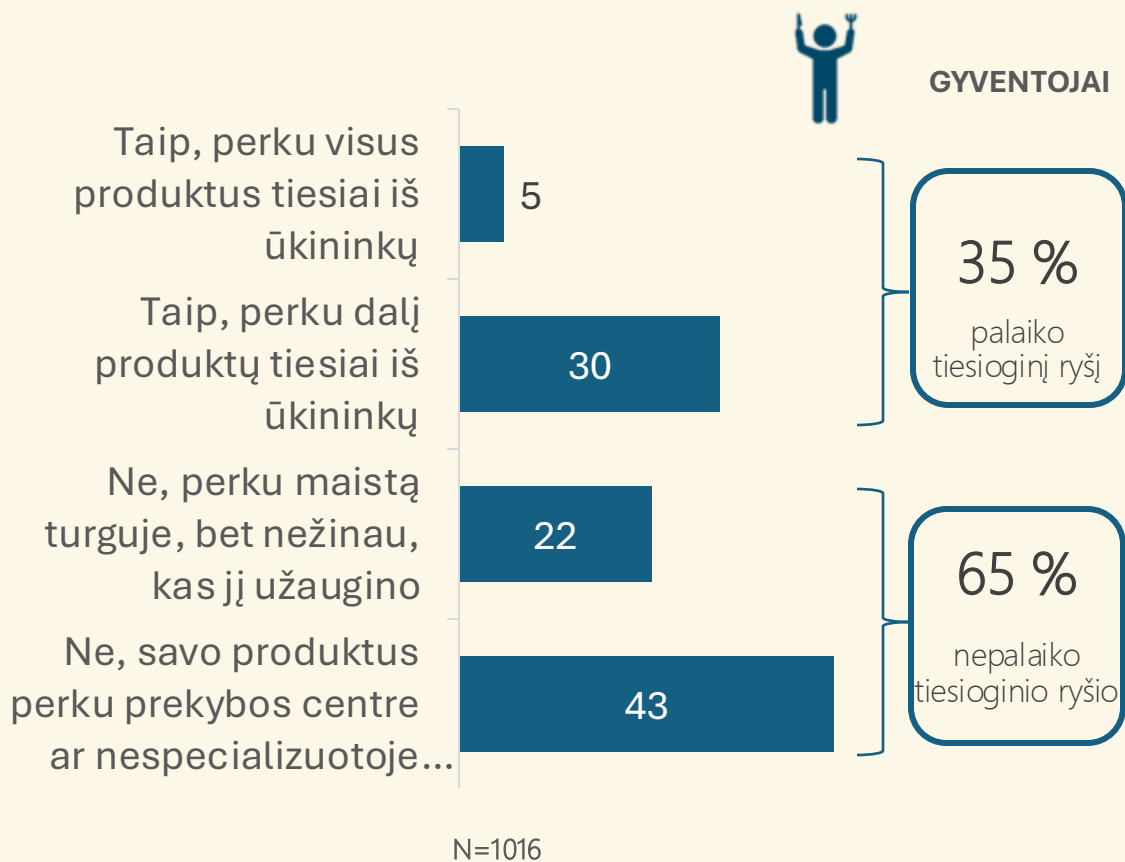
KAS YRA GERAS ŪKININKAS? TOP 5 PASIRINKIMAI

Gyventojai ir ūkininkai sutaria, kad geras ūkininkas augina sveikus ir kokybiškus produktus bei saugo gamtos išteklius. Ūkininkai didesnę svarbą teikia laukų ir ūkių tvarkai nei gyventojai

Maždaug trečdalis vartotojų ir ūkininkų palaiko tiesioginį ryšį

Apibendrinimas

1. Visuomenei svarbu, kad maistas būtų: sveikas ir kokybiškas, pigus, užaugintas tausojant gamtą.
2. Svarbi galimybė įsigyti lietuviško maisto.
3. Mokant išmokas svarbu turėti su gamtos apsauga susijusius reikalavimus, juos reiktų griežtinti.
4. Ūkininkams taip pat svarbi gamtosauga.
5. Visi jie susiduria su klimato kaitos padariniais.
6. Ūkininko ir valgytojo ryšys yra pakankamai silpnas.

Kontaktai

UAB Spinter tyrimai

info@spinter.lt

+37063720595

spinter research

VšĮ Baltijos aplinkos forumas

info@bef.lt

[+37061412911](tel:+37061412911)

Pasiūlymai žemės ūkiui: ko nori visuomenė?

1. Atsižvelgiant į vartotojų lūkesčius, skatinti bei suteikti techninę pagalbą smulkiems gamintojams, kurie siekia dalyvauti ir dalyvauja trumposiose maisto tiekimo grandinėse. Šie dalyviai kuria ekonomines veiklas regionuose ir palaiko tvaresnę vietinę sezoninę mitybą.
2. Siūlome peržiūrėti agrarinės aplinkosaugos priemonių, skirtų aplinkos ir biologinės įvairovės išsaugojimui, išmokų dydžius ir skatinimo mechanizmus, siekiant, kad šie elementai būtų kuo plačiau integruojami augalininkystės plotuose (pvz. medingųjų augalų juostų įrengimas technologinėse vėžiose).
3. Atsižvelgiant į vartotojų lūkesčius, siūlome formuoti nacionalinę ir regioninę maisto politiką, kuri skatintų produktų prieinamumą remiantis agroekologijos principais. Tai užtikrintų, jog viešajame maitinime ir viešuosiuose pirkimuose yra skiriamas prioritetas vietiniams, sezoniniams ir ekologiškiems produktams.

DALOMOJOJE MEDŽIAGOJE :

- Pranešimų medžiaga
- Analizė
- Pasiūlymai žemės ūkio politikai

[+37061412911](tel:+37061412911)

BEF.LT/KLIMATO-KAITA-ZEMES-UKYJE

INFO@BEF.LT

KALVARIJŲ G. 8-17, LT-09309 VILNIUS, LIETUVA

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva